

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Нурие Мехмедова Муратова, член на научно жури в конкурс за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в Област на висше образование:

2. Хуманитарни науки, Професионално направление: 2.2 История и археология – Докторска програма „Документалистика, архивистика, палеография (архивистика)“

Относно: дисертационен труд на тема: „Формиране и съхранение на документалния ресурс на СУ „Св. Климент Охридски““

Автор: Илонка Стоянова Петрова, докторант на самостоятелна форма на обучение към катедра АМОИ, Исторически факултет на Софийски университет “Св. Климент Охридски”

Научен ръководител: проф. д-р Анна Кочанкова

Дисертацията „Формиране и съхранение на документалния ресурс на СУ „Св. Климент Охридски“, представена за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на Илонка Стоянова Петрова, е в обем от 330 страници и се състои от увод, четири глави, заключение, приложения и списък на използваните източници и библиография.

Темата на дисертацията представлява „непроучено поле“ в българската архивистика по отношение на университетските архиви и е посветена на актуална и неразработена тема за документалния и архивен фонд на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и за функционирането на учрежденския/историческия архив на университета. Авторката си е поставила задачата да обхване и проследи историята на създаването и съхранението на документите, които съпътстват и отразяват дейността на най-старото висше училище в България от края на 19 век до наши дни. Докторантката Илонка Петрова е и сред „пионерите“ в изграждането на университетския архив на Софийския университет „Климент Охридски“.

В увода е обоснована темата, нейната актуалност, определени са целите, задачите и предметът на дисертационния труд, неговата структура, а също и източниците.

Първата глава има въвеждащ характер и представя чуждестранните модели и практики на университетски архиви в историческа перспектива. В нея намира място

историята на най-рано възникналите европейски университети през XII – XIV век. Специално внимание е отделено на университетските архиви в страните от Източна Европа – Чехия, Полща, Словакия, Унгария, Хърватска, Словения, Румъния. Приведени са примери въз основа на дейността на Международния съвет на архивите и на специализираната секция за университетските архиви към него, а също така и на Секцията на архивите на колежа и университетите към Обществото на американските архивисти.

Във втората глава е представена деловодната дейност на университета, първите нормативни стъпки в регламентирането на движението на документите и тяхното опазване в университетската институция. Университетът е показан като институция, в която се вижда работата на архиваря и може да се проследи в исторически план от първите десетилетия на университета.

Третата глава „СУ „Св. Климент Охридски“ - източник за попълване на ДАФ“ е посветена на Софийския университет като фондообразувател на Софийския градски и окръжен държавен архив (Държавен архив-София) и на приетите в него архивни документи. Тук са намерили място също така два примера за усилията и от страна на университета, и от страна на държавните архиви за обособяване на учреденски архив. Тук се обхваща времето от началото на 50-те г. на XX в. до създаването на архива на Софийския университет през 1998 г.

Последната, четвърта глава е изцяло посветена на университетския архив. Може да се приеме, че тя е основна и най-обемна – повече от 100 страници. В нея последователно са разгледани: 1) липсата на съвременна правна рамка/уредба за университетски архиви; 2) учредяването на университетски архив по силата на решение на Ректорския съвет от 1998 г., и съставянето на Правилник за статута, функциите и профила на този архив, а също така и длъжностите и компетенциите на работещите в него; 3) учреденският архив (включващ деловодната система/електронното деловодство с предложения за оптимизиране на документооборота; процесите на комплектуване и съхранение на административните документи; изискванията към номенклатурата на делата със сроковете за съхранение на документите; експертиза на ценността на документите и подбор на документи за унищожаване; дигитализация на документите от учреденския/университетски архив; комплектуване на документи на университета в Държавен архив-София; 4) историческият архив (включващ комплектуване на документи за историческия архив; комплектуване на лични фондове; дейности по

осигуряване достъп до архива;) 5) концепция за развитие на университетския архив (включваща статута на университетския архив; ресурсите – финансови и кадрови; дейностите по осигуряване на достъп до документите и популяризирането им; използването на документите за целите на обучението; попълването на състава на архива).

В своята цялост дисертационният труд е постигнал целите, които си поставя. Текстът е резултат от професионалния практически опит на авторката и от доброто познаване на библиографските източници, които са свързани с изследваната проблематика. Докторантката има и собствени проучвания по устна история и намирането на документи, които комплектува в историческия архив на университета. Допълнително за фактологичната плътност на текста допринася и изследването и познаването на архивните извори по темата, съхранявани в Софийския университет и в Държавен архив София. Вероятно работата би спечелила, ако при липсващи документи и извори от посочените две институции, се потърсят възможности за допълване на картината с данни и документи от съответния орган за управление на държавните архиви (ЦДА ф.540) или от архивните фондове на министерства (ЦДА ф.177 Министерство на народната просвета; ЦДА ф.142 Министерство на народното просвещение) и др.

Авторефератът отразява коректно структурата, основните изводи и приносите на дисертационния труд.

Заклучение

Дисертационният труд притежава всички качества на сериозно и задълбочено научно изследване и отговаря на минималните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния правилник на СУ „Св. Климент Охридски“. В дисертацията на Илонка Петрова има оригинални научни и приложни приноси и не се забелязва плагиатстване. За настоящия конкурс Илонка Петрова е изпълнила минималните национални изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ и има впечатляващ брой публикувани статии.

Всичко гореизложено ми дава основание да изразя положителната си оценка за проведеното научно изследване в дисертационния труд „Формиране и съхранение на документалния ресурс на СУ „Св. Климент Охридски“.

Препоръчвам на почитаемото Научно жури да вземе решение по **присъждане** на Илонка Стоянова Петрова, докторант на самостоятелна форма на обучение към катедра АМОИ, Исторически факултет на Софийски университет "Св. Климент Охридски", на **образователна и научна степен „доктор“** в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2 История и археология – Докторска програма „Документалистика, архивистика, палеография (архивистика)“.

Дата:

03.03.2025

доц. д-р Нурие Муратова